

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

11. siječnja 2024.*

„Žalba – Energija – Direktiva 2010/30/EU – Označivanje potrošnje energije i ostalih resursa proizvođača povezanih s energijom uz pomoć oznaka i standardiziranih informacija o proizvodu – Delegirana uredba Europske komisije o dopuni te direktive – Označivanje energetske učinkovitosti usisavača – Poništenje – Tužba za naknadu štete – Izvanugovorna odgovornost Europske unije – Zahtjev postojanja dovoljno ozbiljne povrede pravnog pravila kojim se dodjeljuju prava pojedincima – Očita i ozbiljna povreda granica diskrecijske ovlasti – Relevantni elementi u slučaju nepostojanja margine prosudbe”

U predmetu C-122/22 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 18. veljače 2022.,

Dyson Ltd, sa sjedištem u Malmesburyju (Ujedinjena Kraljevina),

Dyson Technology Ltd, sa sjedištem u Malmesburyju,

Dyson Operations Pte Ltd, sa sjedištem u Singapuru (Singapur),

Dyson Manufacturing Sdn Bhd, sa sjedištem u Senaiu (Malezija),

Dyson Spain SLU, sa sjedištem u Madridu (Španjolska),

Dyson Austria GmbH, sa sjedištem u Beču (Austrija),

Dyson sp. z o. o., sa sjedištem u Varšavi (Poljska),

Dyson Ireland Ltd, sa sjedištem u Dublinu (Irska),

Dyson GmbH, sa sjedištem u Kölnu (Njemačka),

Dyson SAS, sa sjedištem u Parizu (Francuska),

Dyson Srl, sa sjedištem u Milanu (Italija),

Dyson Sweden AB, sa sjedištem u Stockholmu (Švedska),

Dyson Denmark ApS, sa sjedištem u Kopenhagenu (Danska),

* Jezik postupka: engleski

Dyson Finland Oy, sa sjedištem u Helsinkiju (Finska),

Dyson BV, sa sjedištem u Amsterdamu (Nizozemska),

koje zastupaju E. Batchelor, M. Healy i T. Selwyn Sharpe, *avocats i solicitors*,

žalitelji,

a druga stranka u postupku je:

Europska komisija, koju zastupaju J.-F. Brakeland, B. De Meester i K. Talabér-Ritz, u svojstvu agenata,

tuženik u prvostupanjskom postupku,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: C. Lycourgos, predsjednik vijeća, O. Spineanu-Matei (izvjestiteljica), J.-C. Bonichot, S. Rodin i L. S. Rossi, suci,

nezavisna odvjetnica: T. Čapeta,

tajnik: R. Stefanova-Kamisheva, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 20. travnja 2023.,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 6. srpnja 2023.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Dyson Ltd i četrnaest drugih žalitelja svojom žalbom zahtijevaju ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 8. prosinca 2021., Dyson i dr./Komisija (T-127/19, u daljnjem tekstu: pobijana presuda, EU:T:2021:870), kojom je taj sud odbio njihovu tužbu za naknadu štete koju su navodno pretrpjeli zbog toga što je Europska komisija donijela Delegiranu uredbu (EU) br. 665/2013 od 3. svibnja 2013. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti usisavača (SL 2013., L 192, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 12., svezak 5., str. 307. i ispravci SL 2015., L 244, str. 60. i SL 2017., L 59, str. 40.; u daljnjem tekstu: sporna uredba).

Pravni okvir

- 2 Direktiva 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o označivanju potrošnje energije i ostalih resursa proizvoda povezanih s energijom uz pomoć oznaka i standardiziranih informacija o proizvodu (SL 2010., L 153, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 50., str. 101.) stavljena je izvan snage Uredbom (EU) 2017/1369 Europskog

parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU (SL 2017., L 198, str. 1.). Uvodne izjave 5. i 8. te direktive glasile su:

„(5) Pružanjem točnih, relevantnih i usporedivih informacija o specifičnoj potrošnji energije proizvoda povezanih s energijom, krajnje korisnike treba usmjeriti da biraju one proizvode koji tijekom uporabe troše manje ili posredno rezultiraju manjom potrošnjom energije i drugih resursa i time potaknuti proizvođače na poduzimanje mjera za smanjivanje potrošnje energije i drugih resursa proizvoda koje proizvode. Time isto tako neizravno treba potaknuti učinkovitu uporabu tih proizvoda koja bi pridonijela ostvarivanju cilja energetske učinkovitosti EU-a od 20 %. Bez tih informacija, samim djelovanjem tržišnih sila, neće doći do promicanja racionalne uporabe energije i ostalih bitnih resursa kod takvih proizvoda.

[...]

(8) Obaviještenost ima ključnu ulogu u djelovanju tržišnih sila pa je stoga nužno uvesti jednoobraznu oznaku za sve proizvode istog tipa, kojom se potencijalnim kupcima daju dodatne standardizirane informacije o troškovima koji se uz te proizvode vežu u smislu energije i potrošnje ostalih bitnih resursa i poduzeti mjere kojima bi se osiguralo da te informacije dobiju i oni potencijalni krajnji korisnici koji izloženi proizvod ne vide pa nisu u mogućnosti vidjeti oznaku. Kako bi bila učinkovita i uspješna, oznaka treba biti lako prepoznatljiva krajnjim korisnicima, jednostavna i sažeta. U tu svrhu postojeće oznake treba zadržati kao osnovu za obavješćivanje krajnjih kupaca o energetske učinkovitosti proizvoda. Potrošnju energije proizvoda i druge podatke o proizvodima treba mjeriti u skladu s usklađenim normama i metodama.”

3 U skladu s člankom 1. stavcima 1. i 2. navedene direktive:

„1. Ovom se Direktivom uspostavlja okvir za usklađivanje nacionalnih mjera o informacijama za krajnje korisnike, posebno na oznakama i u standardiziranim informacijama o proizvodu, o potrošnji energije i, ako je to relevantno, ostalih bitnih resursa tijekom uporabe, te o dodatnim informacijama o proizvodima povezanih s energijom, čime se krajnjim korisnicima omogućuje da izaberu učinkovitije proizvode.

2. Ova se Direktiva primjenjuje na proizvode povezane s energijom, koji tijekom uporabe imaju značajan izravan ili neizravan utjecaj na potrošnju energije i, ako je to relevantno, drugih bitnih resursa.”

4 U skladu s člankom 5. točkama (a) i (b) iste direktive, države članice osiguravaju da „dobavljači koji stavljaju na tržište ili puštaju u rad proizvode obuhvaćene delegiranim aktom, dostavljaju oznaku i informacijski list u skladu s ovom Direktivom i dotičnim delegiranim aktom” i da „tehnička dokumentacija koju predoče dobavljači bude dostatna da se na temelju nje može procijeniti točnost informacija na oznaci i u informacijskom listu”.

5 Člankom 10. Direktive 2010/30, naslovljenim „Delegirani akti”, određivalo se:

„1. Pojediniosti koje se odnose na oznaku i informacijski list Komisija utvrđuje u delegiranim aktima u skladu s člancima od 11. do 13., za svaki tip proizvoda u skladu s ovim člankom.

Proizvod koji ispunjava kriterije iz stavka 2. obuhvaćen je delegiranim aktom u skladu sa stavkom 4.

Odredbe delegiranih akata o informacijama o potrošnji energije i drugih bitnih resursa tijekom upotrebe koje se navode na oznaci i u informacijskom listu omogućuju krajnjim korisnicima da donose bolje informirane odluke o kupnji, a tijelima nadležnim za nadzor tržišta da verificiraju odgovaraju li proizvodi navedenim informacijama.

[...]

4. U delegiranim aktima navodi se posebno:

[...]

(b) mjeriteljske norme ili metode koje treba koristiti za dobivanje informacija iz članka 1. stavka 1.;

[...]

(i) razina točnosti izjava na oznaci i u informacijskim listovima;

(j) rok za ocjenjivanje i eventualnu reviziju delegiranog akta, uzimajući u obzir brzinu tehnološkog razvitka”.

6 Članak 11. te direktive, naslovljen „Izvršavanje delegiranih ovlasti”, stavak 1. glasio je:

„Ovlast donošenja delegiranih akata iz članka 10. povjerava se Komisiji na rok od pet godina počevši od 19. lipnja 2010. Najkasnije šest mjeseci prije isteka tog petogodišnjeg razdoblja Komisija sastavlja izvješće o delegiranim ovlastima. Delegirane ovlasti automatski se produžuju za razdoblja jednakog trajanja ako ih Europski parlament ili Vijeće [Europske unije] ne opozovu u skladu s člankom 12.”

Okolnosti spora

7 Komisija je na temelju delegiranja koje joj je dodijeljeno Direktivom 2010/30 donijela spornu uredbu kojom se navedena direktiva provodila u pogledu označivanja energetske učinkovitosti usisavača. Tom je prilikom Komisija primijenila metodu ispitivanja kojom se omogućavalo mjerenje, među ostalim, energetske učinkovitosti i kapaciteta prihvata prašine, pri čemu se ispitivanje provodilo sa spremnikom prašine koji je bio prazan na početku ispitivanja usisavanja na različitim vrstama površina (u daljnjem tekstu: ispitivanje s praznim spremnikom).

8 Prvonavedeni žalitelj proizvođač je posebno dizajniranih, tzv. „ciklonskih”, usisavača čija energetska učinkovitost navodno nadmašuje druge vrste usisavača. Ta je učinkovitost navodno bila podcijenjena zbog metode ispitivanja koju je primijenila Komisija, s obzirom na to da ta metoda nije omogućavala uzimanje u obzir smanjenja učinkovitosti drugih vrsta usisavača postupnim punjenjem njihovih spremnika za prašinu. Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 7. listopada 2013. taj je žalitelj zatražio poništenje te uredbe, ističući osobito nenadležnost Komisije za utvrđivanje takve metode ispitivanja. Žalitelj je u tom pogledu tvrdio da se tom metodom ne uzima u obzir učinkovitost usisavača „tijekom [njegove] upotrebe”, kao što se to zahtijeva člankom 10. stavkom 1. Direktive 2010/30. Ta je tužba odbijena presudom od 11. studenoga 2015., Dyson/Komisija (T-544/13, EU:T:2015:836).

- 9 Povodom žalbe prvonavedenog žalitelja ta je presuda ukinuta presudom od 11. svibnja 2017., Dyson/Komisija (C-44/16 P, u daljnjem tekstu: presuda povodom žalbe, EU:C:2017:357), i predmet je vraćen Općem sudu kako bi odlučio o određenim elementima iz tužbe za poništenje, odnosno, s jedne strane, o prvom dijelu prvog tužbenog razloga, koji se temeljio na Komisijinoj nenadležnosti za utvrđivanje primijenjene metode ispitivanja i, s druge strane, o trećem tužbenom razlogu, koji se temeljio na povredi načela jednakog postupanja.
- 10 Presudom od 8. studenoga 2018., Dyson/Komisija (T-544/13 RENV, u daljnjem tekstu: poništavajuća presuda, EU:T:2018:761), koja je postala pravomoćna, Opći sud presudio je da je Komisija povrijedila bitan element ovlaštenja dodijeljenog Direktivom 2010/30, odnosno taj da se informacija pružena potrošačima mora odnositi na energetska učinkovitost uređaja „tijekom uporabe”. Opći sud je stoga poništio spornu uredbu a da nije razmatrao treći tužbeni razlog.

Tužba pred Općim sudom i pobijana presuda

- 11 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 21. veljače 2019. prvonavedeni žalitelj i drugi žalitelji, koji su gospodarski povezani, pokrenuli su postupak u kojem su zahtijevali naknadu štete koju su navodno pretrpjeli zbog nezakonitosti sporne uredbe. Oni su u biti tvrdili da je Komisija počinila nekoliko dovoljno ozbiljnih povreda pravnog pravila kojim se dodjeljuju prava pojedincima, koje dovode do izvanugovorne odgovornosti Unije, odnosno do povrede članka 10. stavka 1. Direktive 2010/30, načela jednakog postupanja, načela dobre uprave, obveze dužne pažnje i, naposljetku, prava na obavljanje profesionalne djelatnosti.
- 12 Pobijanom presudom Opći sud odbio je tužbu žalitelja i naložio im snošenje troškova, smatrajući da nijedna od istaknutih nezakonitosti, u dijelu u kojem se smatraju dokazanima, ne predstavlja dovoljno ozbiljnu povredu pravnog pravila o kojem je riječ.
- 13 Naime, kao prvo, što se tiče povrede ovlasti dodijeljene Komisiji člankom 10. stavkom 1. Direktive 2010/30, Opći sud najprije je utvrdio da Komisija ne raspolaže nikakvom marginom prosudbe, ali je istaknuo da to utvrđenje nije dovoljno da bi se zaključilo da postoji dovoljno ozbiljna povreda te odredbe, pri čemu je smatrao da k tome treba uzeti u obzir složenost situacija koje valja urediti, teškoće u primjeni ili tumačenju tekstova, stupanj jasnoće i preciznosti povrijeđenog pravila te okolnost je li počinjena pogreška namjerna ili neispričiva (pobijana presuda, t. 36. do 38.). Ispitujući iz tih različitih aspekata kontekst u kojem je nezakonitost počinjena, Opći je sud utvrdio, redom, da postoje poteškoće u tumačenju i primjeni s obzirom na stupanj jasnoće i preciznosti članka 10. stavka 1. Direktive 2010/30 i, općenitije, te direktive u cijelosti (pobijana presuda, t. 45. i 97.) i da se na temelju više elemenata može utvrditi ispričivost pogreške kao i tehnička složenost problemâ koje je valjalo urediti (pobijana presuda, t. 97.). Na temelju tih elemenata Opći je sud zauzeo stajalište da je uobičajeno oprezna i pažljiva uprava mogla smatrati da bi se izložila opasnosti koristeći se metodom ispitivanja koja bi se temeljila na uporabi punog spremnika, prema kojoj se ispitivanje provodi sve dok se spremnik ne napuni do određene razine, a ne metodom ispitivanja s praznim spremnikom, pa stoga Komisija nije očito i ozbiljno povrijedila granice svoje diskrecijske ovlasti (pobijana presuda, t. 97.).
- 14 Kao drugo, kada je riječ o povredi načela jednakog postupanja s obzirom na vrstu usisavača koje proizvode različiti gospodarski subjekti o kojima je riječ, Opći je sud smatrao da je postojanje legitimnih sumnji u pogledu znanstvene valjanosti i točnosti rezultata do kojih se moglo doći metodom ispitivanja iz odjeljka 5.9. usklađene norme EN 60312–1:2013 koju je usvojio Europski odbor za elektrotehničku normizaciju (Cenelec) (u daljnjem tekstu: norma Cenelec) bilo

dovoljno za stajalište da, neovisno o svakoj objektivnoj razlici između „ciklonskih” i drugih vrsta usisavača, Komisija nije očito i ozbiljno povrijedila granice svoje diskrecijske ovlasti niti je počinila dovoljno ozbiljnu povredu načela jednakog postupanja koristeći se metodom ispitivanja s praznim spremnikom (pobijana presuda, t. 110. i 111.).

- 15 Kao treće, što se tiče povrede načela dobre uprave i obveze dužne pažnje, Opći je sud smatrao da Komisija nije povrijedila potonju obvezu, da nije utvrđeno da je povrijedila obvezu nepristranosti ili da je počinila zlouporabu ovlasti niti da je, u konačnici, povrijedila načelo dobre uprave (pobijana presuda, t. 117.) i u svakom slučaju da nije očito i ozbiljno povrijedila granice svoje diskrecijske ovlasti niti da je počinila dovoljno ozbiljnu povredu načela dobre uprave zbog razloga sličnih onima koji se odnose na prve dvije navodne nezakonitosti (pobijana presuda, t. 118.).
- 16 Naposljetku, kao četvrto, što se tiče povrede prava obavljanja profesionalne djelatnosti, Opći je sud smatrao da nije utvrđena nikakva povreda slobode poduzetništva odnosno prava vlasništva (pobijana presuda, t. 130.) i da je u preostalom dijelu u pogledu valjanosti odabira da se ne primijeni metoda ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec, s obzirom na to da je argumentacija žaliteljâ bila u biti istovjetna argumentaciji iznesenoj u vezi s trima drugim navodnim nezakonitostima, tu argumentaciju trebalo odbiti zbog istih razloga (pobijana presuda, t. 131.).

Postupak pred Sudom i zahtjevi stranaka u žalbenom postupku

- 17 Žalitelji od Suda zahtijevaju da:
- ukine pobijanu presudu;
 - utvrdi da je Komisija počinila dovoljno ozbiljnu povredu prava Unije;
 - vrati predmet na ponovno suđenje Općem sudu i
 - naloži Komisiji snošenje troškova postupaka pred Sudom i Općim sudom.
- 18 Komisija od Suda zahtijeva da:
- odbije žalbu i
 - naloži žaliteljima snošenje troškova.

O žalbi

- 19 Žalitelji u prilog žalbi ističu sedam žalbenih razloga.
- 20 Prva četiri žalbena razloga odnose se na ocjenu Općeg suda prema kojoj povreda članka 10. stavka 1. Direktive 2010/30 ne predstavlja dovoljno ozbiljnu povredu pravnog pravila Unije kojim se dodjeljuju prava pojedincima. Peti, šesti i sedmi žalbeni razlog odnose se na ocjene Općeg suda prema kojima navodne povrede načela jednakog postupanja, načela dobre uprave, obveze dužne pažnje i, naposljetku, slobode poduzetništva nisu bile dovoljno ozbiljne.

Prvi žalbeni razlog, koji se temelji na nedostacima u obrazloženju, povredi pravila o pravomoćnosti te metodološkoj pogrešci prilikom razmatranja pojma „dovoljno ozbiljna povreda” u okviru ocjene navodne povrede članka 10. stavka 1. Direktive 2010/30

- 21 Prvi žalbeni razlog sastoji se, u biti, od dva dijela, od kojih se prvi temelji na nepostojanju odgovora na jedan tužbeni razlog žalitelja i na povredi pravila o pravomoćnosti poništavajuće presude, a drugi na nepoštovanju pojma „dovoljno ozbiljna povreda” i nedostatku u obrazloženju.

Prvi dio

– Argumentacija stranaka

- 22 Prvim dijelom svojeg prvog žalbenog razloga, koji je usmjeren protiv točke 52. pobijane presude, žalitelji tvrde, s jedne strane, da je Opći sud propustio odlučiti o tužbenom razlogu, istaknutom u prilog njihovoj tužbi za naknadu štete, koji se temeljio na tome da Komisija nije mogla primijeniti metodu ispitivanja s praznim spremnikom a da ne povrijedi bitan element ovlašćujućeg akta, Direktive 2010/30, i da je ta povreda bila dovoljna za utvrđivanje dovoljno ozbiljne povrede pravnog pravila Unije kojim se dodjeljuju prava pojedincima, a koja dovodi do njezine odgovornosti.
- 23 Naime, oni tvrde da je Opći sud smatrao da je za odlučivanje o tom tužbenom razlogu, s obzirom na točku 68. presude povodom žalbe, bilo potrebno utvrditi je li Komisija mogla zanemariti metodu ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec zbog sumnji u znanstvenu valjanost rezultata dobivenih tom metodom i točnost informacija pruženih potrošačima na temelju njih, a da pritom očito i ozbiljno ne povrijedi granice diskrecijske ovlasti kojom raspolaže u tom pogledu. Međutim, žalitelji navode da se taj tužbeni razlog zapravo odnosio samo na Komisijinu nemogućnost primjene metode ispitivanja s praznim spremnikom.
- 24 S druge strane, oni tvrde da je Opći sud povrijedio pravila o pravomoćnosti poništavajuće presude. Naime, tom je presudom, čiji se zaključci temelje upravo na točki 68. presude povodom žalbe, Opći sud presudio da odabir ispitivanja s praznim spremnikom sâm po sebi predstavlja povredu bitnog elementa Direktive 2010/30, pa stoga nije potrebno odlučivati o postojanju znanstveno valjanih metoda ispitivanja s punim spremnikom.
- 25 Komisija osporava osnovanost tih dvaju prigovora.

– Ocjena Suda

- 26 U točkama 36. do 38. pobijane presude Opći sud je utvrdio da „Komisija nije raspolagala nikakvom marginom prosudbe koja bi joj omogućila da prekorači mandat koji joj je povjeren ovlašćujućim aktom, s obzirom na to da su se delegiranom ovlašću [kojom je raspolagala] u svakom slučaju morali poštovati bitni elementi ovlašćujućeg akta”, da međutim „nepostojanje margine prosudbe nije [bilo] dovoljno da bi se zaključilo da postoji dovoljno ozbiljna povreda prava Unije”, nego je valjalo utvrditi je li Komisija „počinila dovoljno ozbiljnu povredu obveze poštovanja bitnog elementa ovlašćujućeg akta, odnosno zahtjeva iz članka 10. stavka 1. Direktive 2010/30, [te u tu svrhu] uzeti u obzir složenost situacija koje valja urediti, teškoće u primjeni ili tumačenju tekstova, stupanj jasnoće i preciznosti povrijeđenog pravila te namjernu ili neispričivu prirodu počinjene pogreške”.

- 27 U tom je kontekstu Opći sud u točki 52. pobijane presude naveo da „[s]amo očita i ozbiljna povreda ograničenja diskrecijske ovlasti koju Komisija ima u tom pogledu može dovesti do odgovornosti Unije”, u kojoj se izraz ‚u tom pogledu’ odnosi na činjenicu da je Komisija odlučila „zanemariti primjenu metode ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec, uzimajući u obzir sumnje u znanstvenu valjanost dobivenih rezultata i točnost informacija pruženih potrošačima”.
- 28 Točka 52. pobijane presude stoga ulazi u okvir razmatranja koje je Opći sud proveo u točki 38. i sljedećima te presude kako bi utvrdio je li Komisija počinila dovoljno ozbiljnu povredu obveze poštovanja bitnog elementa ovlašćujućeg akta prema kojem se informacija pružena potrošačima mora odnositi na energetska učinkovitost uređaja „tijekom upotrebe” i, konkretnije, u okvir njegove ocjene u točki 46. i sljedećima navedene presude u pogledu složenosti situacije koju valja urediti te okolnosti je li pogreška koju je počinila Komisija bila namjerna ili neispričiva. Posljedično, ta se točka 52. ne može tumačiti na način da se njome priznaje postojanje margine prosudbe, koju je Opći sud izričito isključio u točki 36. pobijane presude, nego tako da ona predstavlja polazišnu točku razmatranja Komisijinih ocjena koje su je navele na to da umjesto metode ispitivanja s punim spremnikom primijeni metodu ispitivanja s praznim spremnikom i da na taj način počinu nezakonitost utvrđenu u poništavajućoj presudi.
- 29 U tom je pogledu Opći sud smatrao da se ta nezakonitost može kvalificirati kao dovoljno ozbiljna povreda samo ako se u okviru razmatranja svih okolnosti koje obilježavaju situaciju utvrdi da je Komisija počinila očitu pogrešku u ocjeni s obzirom na diskrecijsku ovlast kojom uobičajeno raspolaže u situaciji u kojoj mora provesti tehničke analize i odabire.
- 30 Opći sud je nakon tog razmatranja ocijenio u točki 97. te presude da, vodeći računa osobito o tehničkoj složenosti problema koje valja urediti, „Komisija nije očito i grubo nepoštovala granice svoje diskrecijske ovlasti” i, u točki 99. navedene presude, da nije ispunjena pretpostavka za postojanje izvanugovorne odgovornosti Unije, koja se odnosi na to da povreda pravnog pravila mora biti dovoljno ozbiljna.
- 31 Iz prethodnih razmatranja proizlazi da je, s jedne strane, Opći sud odgovorio na tužbeni razlog – prema kojem je Komisijina povreda bitnog elementa ovlašćujućeg akta, odnosno zabrane primjene metode ispitivanja s praznim spremnikom, bila dovoljna da predstavlja „dovoljno ozbiljnu povredu” – na način da je iznio suprotnu ocjenu uz navođenje razloga na kojima se ona temelji. Posljedično, Opći sud nije povrijedio svoju obvezu obrazlaganja u tom pogledu.
- 32 S druge strane, Opći sud nije povrijedio pravila o pravomoćnosti poništavajuće presude kada je razmatrao činjenične okolnosti pogreške koju je Komisija počinila time što nije uzela u obzir bitan element ovlašćujućeg akta, odnosno kriterij koji se odnosi na „informacij[e] o potrošnji energije [...] tijekom upotrebe [proizvoda]” iz članka 10. stavka 1. trećeg podstavka Direktive 2010/30, kako bi utvrdio predstavlja li ta pogreška dovoljno ozbiljnu povredu pravnog pravila kojim se dodjeljuju prava pojedincima.
- 33 Naime, Opći sud prihvatio je kao premisu u svojem rasuđivanju utvrđenje koje proizlazi iz navedene presude prema kojem Komisija nije raspolagala nikakvom marginom prosudbe koja bi joj omogućila prekoračenje mandata koji joj je bio povjeren, pri čemu je u preostalom dijelu ocjenjivao pojam „dovoljno ozbiljna povreda”, pri čemu je to ocjenjivanje bilo različito od onog provedenog u okviru postupka u kojem je prethodno postupao povodom tužbe za poništenje.
- 34 Stoga valja odbiti prvi dio prvog žalbenog razloga kao neosnovan.

Drugi dio

– Argumentacija stranaka

- 35 Žalitelji prije svega tvrde da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je u točki 82. pobijane presude smatrao da je važno utvrditi je li Komisija počinila očitu i tešku povredu granica svoje diskrecijske ovlasti time što je radije primijenila ispitnu metodu utemeljenu na uporabi praznog, a ne punog spremnika. Iz tog stajališta proizlazi da je u svrhu ocjene ispričivosti pogreške koju je počinila Komisija Opći sud ocijenio da je Komisija pred sobom imala izbor između dviju mogućnosti, odnosno između metode ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec i metode ispitivanja s praznim spremnikom. Međutim, žalitelji ističu da takav izbor nije postojao jer Komisija nije mogla primijeniti potonju metodu. Naime, oni tvrde da je Komisija mogla primijeniti bilo koju drugu metodu ispitivanja s punim spremnikom ili poduzeti inicijativu za predlaganje izmjene Direktive 2010/30 s ciljem uklanjanja kriterija prema kojem se u informacijama o proizvodu uzima u obzir njegova potrošnja „tijekom upotrebe”.
- 36 Nadalje, pobijana presuda zahvaćena je nedostatkom u obrazloženju, s obzirom na to da je Opći sud smatrao da je pitanje znanstvene valjanosti metode ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec bilo odlučujuće, bez davanja daljnjih objašnjenja i iako Komisija nije dokazala da je sumnjala u tu valjanost na dan nastanka razmatranih činjenica.
- 37 Naposljetku, žalitelji se pozivaju na iskrivljavanje dokaza i povredu pravila o teretu dokazivanja, pri čemu upućuju na razmatranja koja su u tom pogledu iznesena u okviru četvrtog žalbenog razloga.
- 38 Komisija osporava osnovanost tih prigovora.

– Ocjena Suda

- 39 U točki 46. i sljedećim točkama pobijane presude Opći sud je u okviru svoje ocjene o tome može li se povreda prava Unije koja je opravdala poništenje sporne uredbe kvalificirati kao dovoljno ozbiljna s obzirom na složenost situacije koju valja urediti i na to je li počinjena pogreška bila namjerna ili neispričiva, ispitao kontekst u kojem je Komisija počinila pogrešku koja se sastojala od primjene metode ispitivanja s praznim, a ne punim spremnikom, uzimajući u obzir konkretne okolnosti prilikom pripreme i donošenja sporne uredbe, osobito u pogledu radova provedenih radi utvrđivanja metode ispitivanja, odnosno s obzirom na elemente koje je, prema mišljenju Općeg suda, stvarno uzela u obzir. U točki 82. te presude Opći sud stoga nije nastojao utvrditi iscrpnu tablicu mogućnosti kojima je raspolagala Komisija, nego se ograničio na ocjenu je li Komisija u konkretnom kontekstu donošenja sporne uredbe počinila dovoljno ozbiljnu povredu predmetnog pravnog pravila.
- 40 Prvi prigovor, kojim se Općem sudu prigovara da je smatrao da je Komisija imala binarni izbor, temelji se stoga na pogrešnom tumačenju pobijane presude.
- 41 Što se tiče drugog prigovora, Opći sud je u točki 82. pobijane presude smatrao da „pitanje je li metoda ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec znanstveno i tehnički utemeljena nije relevantno u ovom slučaju”. Stoga žalitelji neosnovano prigovaraju Općem sudu da nije dostatno obrazložio tvrdnju prema kojoj je pitanje znanstvene valjanosti te metode ispitivanja bilo odlučujuće.

- 42 Naposlijetku, valja utvrditi da prigovori žalitelja koji se temelje na iskrivljavanju dokaza i povredi pravila u području tereta dokazivanja u okviru ovog žalbenog razloga nisu popraćeni potrebnim pojašnjenjima kako bi se ocijenila njihova osnovanost.
- 43 Iz prethodno navedenog proizlazi da valja odbiti drugi dio prvog žalbenog razloga i, slijedom toga, taj žalbeni razlog u cijelosti.

Drugi žalbeni razlog, koji se temelji na nepoštovanju značenja pojma „dovoljno ozbiljna povreda” pravnog pravila Unije, u okviru ocjene navodne povrede članka 10. stavka 1. Direktive 2010/30

Argumentacija stranaka

- 44 Drugim žalbenim razlogom žalitelji tvrde da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što nije presudio da je za zaključak o postojanju dovoljno ozbiljne povrede bila ključna i odlučujuća činjenica ta da povrijeđeno pravilo ne daje nikakvu marginu prosudbe Komisiji. Oni u potporu tom žalbenom razlogu ističu pet kontekstualnih elemenata za koje smatraju da su jedini odlučujući, odnosno, kao prvo, činjenicu da je kriterij prema kojem se informacije trebaju odnositi na potrošnju proizvoda tijekom njegove upotrebe bio bitan element Direktive 2010/30, a koji je naveden s ciljem ograničavanja Komisijine diskrecijske ovlasti, kao drugo, važnost cilja zaštite okoliša koji se nastoji postići tom direktivom, kao treće, važnost navedenog kriterija za postizanje tog cilja, kao četvrto, činjenicu da je Komisija znala za zavaravajuću prirodu primijenjene metode ispitivanja i, kao peto, nemogućnost proizvođača da informacije na oznakama energetske učinkovitosti dopune drugim informacijama.
- 45 U svakom slučaju, pod pretpostavkom da su se mogli uzeti u obzir i drugi elementi, poput poteškoća u tumačenju ili regulatorne složenosti, Opći sud ih je trebao odvagati u odnosu na nepoštovanje kriterija koji ne daje nikakvu marginu prosudbe i ne može se zamijeniti drugim razmatranjima.
- 46 Komisija osporava osnovanost tog žalbenog razloga.

Ocjena Suda

- 47 Valja podsjetiti na to da je jedna od pretpostavki izvanugovorne odgovornosti Unije, u skladu s člankom 340. drugim stavkom UFEU-a, zahtjev dovoljno ozbiljne povrede pravnog pravila kojim se dodjeljuju prava pojedincima (presuda od 30. svibnja 2017., Safa Nicu Sepahan/Vijeće, C-45/15 P, EU:C:2017:402, t. 29. i navedena sudska praksa).
- 48 Takva povreda postoji kada institucija o kojoj je riječ očito i grubo ne poštuje granice svoje diskrecijske ovlasti (presuda od 30. svibnja 2017., Safa Nicu Sepahan/Vijeće, C-45/15 P, EU:C:2017:402, t. 30. i navedena sudska praksa).
- 49 Stoga utvrđivanje takvog nepoštovanja pretpostavlja utvrđenje nepravilnosti koju u sličnim okolnostima uobičajeno oprezno i pažljivo upravno tijelo ne bi počinilo (presuda od 10. rujna 2019., HTTS/Vijeće, C-123/18 P, EU:C:2019:694, t. 43.).

- 50 Kako bi se utvrdilo treba li povredu pravnog pravila Unije smatrati dovoljno ozbiljnom, valja uputiti na područje, uvjete i kontekst u kojem institucija djeluje (vidjeti u tom smislu presudu od 4. travnja 2017., Ombudsman/Staelen, C-337/15 P, EU:C:2017:256, t. 40. i navedenu sudsku praksu).
- 51 Elementi koje u tom pogledu treba uzeti u obzir su, među ostalim, stupanj jasnoće i preciznosti povrijeđenog pravila kao i opseg margine prosudbe koja se tim pravilom ostavlja tijelu Unije (presuda od 30. svibnja 2017., Safa Nicu Sepahan/Vijeće, C-45/15 P, EU:C:2017:402, t. 30. i navedena sudska praksa), složenost situacije koju valja urediti, teškoće u primjeni ili tumačenju tekstova (presuda od 19. travnja 2007., Holcim (Deutschland)/Komisija, C-282/05 P, EU:C:2007:226, t. 50. i navedena sudska praksa) kao i ispričivost ili neispričivost eventualne pogreške koja se tiče prava (presuda od 4. prosinca 2003., Evans, C-63/01, EU:C:2003:650, t. 86. i navedena sudska praksa).
- 52 Iz sudske prakse Suda navedene u točkama 48. do 51. ove presude proizlazi da je, kao što je to nezavisna odvjetnica istaknula u točki 91. svojeg mišljenja, opseg margine prosudbe koji je povrijeđenim pravilom ostavljen tijelu Unije samo jedan od elemenata koje treba uzeti u obzir kako bi se utvrdilo je li to tijelo počinilo dovoljno ozbiljnu povredu tog pravila. Iako je riječ o relevantnom elementu koji treba ispitati u svakom slučaju, nepostojanje margine prosudbe, koja se ostavlja povrijeđenom odredbom, nema nužno za posljedicu to da je povreda te odredbe dovoljno ozbiljna.
- 53 Naime, ovisno o okolnostima svakog slučaja, mogu se uzeti u obzir drugi elementi s obzirom na kontekst u kojem je počinjena utvrđena povreda. Tako je moguća situacija u kojoj nepoštovanje pravnog pravila, kojim se dotičnom tijelu ne ostavlja nikakva margina prosudbe, nije, s obzirom na okolnosti, očito i stoga dovoljno ozbiljno, osobito ako to nepoštovanje proizlazi iz ispričive pogreške koja se tiče prava s obzirom na teškoće u tumačenju teksta koji sadržava to pravilo.
- 54 Slijedom toga, iako u određenim situacijama obična povreda prava Unije može dovesti do utvrđenja postojanja dovoljno ozbiljne povrede kada se povrijeđenim pravilom tijelu Unije koje je počinilo tu povredu ostavlja samo smanjena margina prosudbe, odnosno kada se ona uopće ne ostavlja, takvo utvrđenje može proizlaziti samo iz svih okolnosti te povrede ako njihovo ispitivanje ne otkriva nijedan drugi relevantan element koji bi doveo do isključivanja očitog i grubog nepoštovanja te granice diskrecijske ovlasti.
- 55 Kao što je to navedeno u točki 22. pobijane presude, Opći sud je u njoj najprije utvrdio raspolaže li Komisija marginom prosudbe u pogledu poštovanja kriterija prema kojem se informacije trebaju odnositi na potrošnju proizvoda tijekom upotrebe te je u točki 36. te presude utvrdio da to nije bio slučaj. Potom je u točkama 37. i 38. pobijane presude u biti smatrao da to utvrđenje nije samo po sebi dovoljno da bi se zaključilo da postoji dovoljno ozbiljna povreda povrijeđene odredbe te je utvrdio skup elemenata koje je smatrao relevantnima za donošenje odluke o postojanju takve povrede, odnosno složenost situacija koje valja urediti, teškoće u primjeni ili tumačenju tekstova, stupanj jasnoće i preciznosti povrijeđenog pravila te okolnost je li počinjena pogreška namjerna ili neispričiva. On je zatim uzeo u obzir okolnosti slučaja prije nego što je u točki 97. pobijane presude zaključio da nije postojalo očito i grubo nepoštovanje Komisijinih granica njezine diskrecijske ovlasti.
- 56 Iz razmatranja iznesenih u točkama 53. do 55. ove presude proizlazi da Opći sud time nije počinio pogrešku koja se tiče prava.

- 57 Osim toga, iz točke 54. ove presude proizlazi da je utvrđivanje relevantnih elemenata radi ocjene postojanja dovoljno ozbiljne povrede obuhvaćeno ocjenom koja se, osim u slučaju pogrešaka koje se tiču prava, ne može dovesti u pitanje u okviru žalbe zbog iskrivljavanja. Međutim, žalitelji u okviru ovog žalbenog razloga samo implicitno ističu elemente za koje smatraju da su bili odlučujući, a kako bi se usprotivili elementima koje je Opći sud uzeo u obzir.
- 58 Iz svih prethodnih razmatranja proizlazi da drugi žalbeni razlog treba odbiti.

Treći žalbeni razlog, koji se temelji na nepoštovanju pojma „dovoljno ozbiljna povreda” i povredi pravomoćnosti s obzirom na nedostatak pravne složenosti

Argumentacija stranaka

- 59 Treći žalbeni razlog odnosi se na točke 42., 43. i 45. pobijane presude. On se u biti u svojem prvom dijelu temelji na nepoštovanju pojma „dovoljno ozbiljna povreda” pravnog pravila Unije zbog uzimanja u obzir elemenata koji su nastali nakon donošenja sporne uredbe, a u drugom dijelu na povredi pravomoćnosti poništavajuće presude.
- 60 Kao prvo, žalitelji tvrde da se Opći sud nije mogao pozivati na odvijanje postupka za poništenje sporne uredbe kako bi ocijenio postoje li poteškoće u primjeni ili tumačenju tekstova kojima je bilo uređeno donošenje te uredbe. Dodatno, oni osporavaju način na koji je proveo to ocjenjivanje.
- 61 Prema njihovu mišljenju, s jedne strane, Opći sud počinio je pogrešku koja se tiče prava time što je uzeo u obzir okolnosti koje se razlikuju od okolnosti u kojima je Komisija postupala u trenutku donošenja sporne uredbe, s obzirom na to da iz naknadnih okolnosti nije moguće izvesti nikakav zaključak. S druge strane, činjenica da je Sud presudom povodom žalbe vratio ispitivanje tužbe za poništenje Općem sudu nije utvrđena nikakva pravna složenost, s obzirom na to da je Opći sud u poništavajućoj presudi jednostavno presudio da je izbor metode ispitivanja s praznim spremnikom u suprotnosti s ovlašćujućim aktom i da je u tom pogledu nebitna navodna nemogućnost primjene metode ispitivanja s punim spremnikom.
- 62 Kao drugo, u točki 68. presude povodom žalbe ne navodi se da je za odlučivanje o tužbi za poništenje u dijelu u kojem se temeljila na povredi članka 10. stavka 1. Direktive 2010/30 trebalo odvagati između obveze usvajanja metode ispitivanja koja odražava stvarne uvjete upotrebe i obveze točnosti rezultata ispitivanja. Naprotiv, iz poništavajuće presude proizlazi da su te dvije obveze bile kumulativne. Ocjena Općeg suda prema kojoj su postojale poteškoće u tumačenju povezane sa složenošću i nepreciznošću relevantnih odredbi te direktive temelji se stoga na nepoštovanju pravomoćnosti poništavajuće presude kao i na pogrešnom tumačenju presude povodom žalbe.
- 63 Komisija osporava osnovanost dvaju dijelova tog žalbenog razloga.

Ocjena Suda

- 64 Što se tiče prvog dijela trećeg žalbenog razloga, valja podsjetiti na to da se stupanj ozbiljnosti povrede pravnog pravila Unije koju je počinila predmetna institucija ne može ocjenjivati u trenutku različitom od onog u kojem je počinjena navedena povreda jer je taj stupanj ozbiljnosti povrede neodvojivo povezan s tom povredom. Iz toga slijedi da postojanje „dovoljno ozbiljne

povrede” nužno treba ocijeniti s obzirom na okolnosti u kojima je institucija postupala u tom konkretnom trenutku (presuda od 10. rujna 2019., HTTS/Vijeće, C-123/18 P, EU:C:2019:694, t. 45. i 46.).

- 65 Iako nepostojanje ili pak postojanje poteškoća u primjeni i tumačenju tekstova kojima se uređuje donošenje akta koji predstavlja povredu pravnog pravila Unije treba ocijeniti s obzirom na tekst predmetnog pravila i smještanjem u trenutak donošenja spornog akta, ništa ipak ne sprečava to da se ta ocjena provede upućivanjem na relevantne elemente sudske prakse, zbog naznaka koje ti elementi sadržavaju (vidjeti po analogiji presudu od 5. ožujka 1996., Brasserie du pêcheur i Factortame, C-46/93 i C-48/93, EU:C:1996:79, t. 59.). Ovisno o slučaju, može se raditi o naznakama sadržanima u odlukama nakon donošenja predmetnog akta, bilo da one mogu otkriti nepostojanje poteškoća u tumačenju teksta koji taj akt nije poštovao, poput odluke kojom se utvrđuje da je taj tekst *acte clair* ili, nasuprot tomu, bilo da je riječ o postojanju takvih poteškoća, poput odluke kojom se pojašnjava doseg navedenog teksta odnosno doseg neusuglašanih odluka u pogledu tumačenja koje treba pripisati tom tekstu.
- 66 U ovom su slučaju postojali takvi elementi sudske prakse jer je članak 10. stavak 1. treći podstavak Direktive 2010/30 bio odlučujuća odredba u okviru postupka poništenja sporne uredbe.
- 67 Slijedom toga, Opći je sud mogao smatrati, a da pritom ne počini pogrešku koja se tiče prava, da je relevantno upućivanje na točke 40. do 45. pobijane presude u njihovoj biti, na odluke koje su u okviru postupka za poništenje redom donijeli Sud povodom žalbe i Opći sud povodom vraćanja na ponovno suđenje, uključujući dakle upućivanje na obrazloženje presude povodom žalbe koje se odnosi na vraćanje predmeta Općem sudu na ponovno suđenje kako bi odlučio o pitanju uzrokuje li poštovanje članka 10. stavka 1. trećeg podstavka Direktive 2010/30 složena pitanja i poteškoće u primjeni ili tumačenju, osobito s obzirom na stupanj jasnoće i preciznosti te odredbe u pogledu dosega izraza „tijekom upotrebe [proizvoda]”.
- 68 Stoga prvi dio trećeg žalbenog razloga valja odbiti kao neosnovan.
- 69 Što se tiče drugog dijela tog žalbenog razloga, valja istaknuti da je Opći sud u točkama 41. do 44. pobijane presude ispitao obrazloženje poništavajuće presude s obzirom na presudu povodom žalbe. Opći je sud u tom pogledu u točki 42. pobijane presude istaknuo da je iz presude povodom žalbe proizlazilo da je trebalo odvagati, s jedne strane, obvezu primjene metode izračuna koja omogućuje mjerenje energetske učinkovitosti usisavača u uvjetima što sličnijima stvarnim uvjetima upotrebe, koji zahtijevaju da se spremnik usisavača napuni do određene razine i, s druge strane, zahtjeve u pogledu znanstvene valjanosti dobivenih rezultata i točnosti informacija koje su pružene potrošačima, zbog čega je bilo potrebno vratiti predmet Općem sudu na ponovno suđenje kako bi se odlučilo o postojanju povrede predmetne odredbe. Opći sud je potom u točkama 43. i 44. pobijane presude naveo da je u poništavajućoj presudi tumačio obrazloženje presude povodom žalbe na način da su ta obveza i ti zahtjevi dva kumulativna uvjeta, tako da je nepoštovanje prvog uvjeta bilo dovoljno za utvrđivanje postojanja povrede te odredbe i stoga za poništenje sporne uredbe.
- 70 Opći sud je zbog toga u točki 45. pobijane presude zaključio da iz tih elemenata obrazloženja proizlazi da je primjena članka 10. stavka 1. Direktive 2010/30 na poseban slučaj usisavača mogla dovesti do određenih razlika u ocjeni, koje upućuju na poteškoće u tumačenju u pogledu stupnja jasnoće i preciznosti te odredbe i, općenitije, Direktive 2010/30 u cijelosti.

- 71 Time Opći sud nije povrijedio pravomoćnost poništavajuće presude. Naime, Opći sud svoju ocjenu nije temeljio samo na toj presudi, nego na usporedbi između rasuđivanja iz te presude i rasuđivanja iz presude povodom žalbe. Zbog istog razloga treba odbiti argument žalitelja – prema kojem je, suprotno onomu što je smatrao Opći sud, presuda kojom je poništena sporna uredba otkrivala da pravni kontekst uopće nije bio složen – s obzirom na to da se kritizirana ocjena nije odnosila na ispitivanje same te presude, nego na njezinu usporedbu s presudom povodom žalbe. Štoviše, valja naglasiti da su ispitivanja koja je Opći sud proveo, s jedne strane, u poništavajućoj presudi povodom tužbe za poništenje i, s druge strane, u pobijanoj presudi povodom tužbe za naknadu štete različite prirode. Naime, Opći je sud u poništavajućoj presudi morao samo odlučivati o postojanju povrede pravnog pravila Unije, a ne o postojanju „dovoljno ozbiljne povrede”.
- 72 Slijedom toga, valja također odbiti drugi dio trećeg žalbenog razloga kao neosnovan, a stoga i treći žalbeni razlog u cijelosti.

Četvrti žalbeni razlog, koji se temelji na višestrukom nepoštovanju pojma „dovoljno ozbiljna povreda” u vezi s kriterijem ocjene složenosti situacija koje valja urediti

- 73 Četvrti žalbeni razlog, koji se u biti sastoji od osam dijelova, temelji se na višestrukom nepoštovanju pojma „dovoljno ozbiljna povreda” pravnog pravila Unije u vezi s kriterijem ocjene složenosti situacija koje valja urediti.

Prvi dio četvrtog žalbenog razloga

– Argumentacija stranaka

- 74 Žalitelji smatraju da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je u točki 52. pobijane presude smatrao da je pitanje znanstvene valjanosti metode ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec relevantno za ocjenu složenosti regulatornog konteksta. Naime, budući da je utvrđeno da Komisija nije poštovala bitan element Direktive 2010/30, bilo je pravno nebitno usto razmatrati je li Komisija imala legitimne sumnje u pogledu te metode. Obrazloženje Općeg suda u tom je pogledu također manjkavo jer je smatrao da je Komisija bila suočena s alternativom koja se sastojala od izbora između nepravilne metode ispitivanja, jer se provodila s praznim spremnikom, i metode ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec.
- 75 Komisija osporava osnovanost tog dijela žalbenog razloga.

– Ocjena Suda

- 76 Valja istaknuti da je prema sudskoj praksi navedenoj u točki 51. ove presude, složenost situacije koju valja urediti relevantan element kako bi se utvrdilo može li se povreda pravnog pravila Unije kvalificirati kao dovoljno ozbiljna.
- 77 Osim toga, valja istaknuti, s jedne strane, da je u točki 52. pobijane presude Opći sud izričito naveo da je bilo potrebno utvrditi je li Komisija mogla isključiti primjenu metode ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec, s obzirom na sumnje u znanstvenu valjanost dobivenih rezultata i točnost informacija pruženih potrošačima, a kako bi se odlučilo o argumentaciji žalitelja. Naime, iz točaka

46., 47., 49. i 50. te presude proizlazi da su žalitelji tvrdili da primjena metode ispitivanja s punim spremnikom nije bila osobito složena i da je metoda ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec znanstveno valjana, osobito u pogledu zahtjeva točnosti, pouzdanosti i ponovljivosti mjerenja.

- 78 S druge strane, iz presude povodom žalbe, osobito iz njezinih točaka 19. do 42., 68., 70. i 83., proizlazi da je pitanje ponovljivosti mjerenja provedenih metodom ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec, u vezi sa znanstvenom valjanošću dobivenih rezultata i točnošću informacija pruženih potrošačima, bilo važan element u postupku povodom tužbe za poništenje, i to kako prije tako i nakon što je tom presudom pojašnjen doseg izraza „tijekom upotrebe [proizvoda]” iz članka 10. stavka 1. trećeg podstavka Direktive 2010/30. Naime, to je pitanje bilo raspravljeno pred Općim sudom tijekom prve faze te tužbe te iz točaka 68. i 70. navedene presude proizlazi da je ono i dalje relevantno.
- 79 Stoga Opći sud nije počinio pogrešku time što je odlučio ispitati složenost situacije koju valja urediti te što je u tom okviru uzeo u obzir navedeno pitanje.
- 80 U preostalom dijelu, iz odgovora na prvi žalbeni razlog proizlazi da se prigovor žaliteljâ, koji se odnosi na činjenicu da je Opći sud navodno pogrešno smatrao da je pred Komisijom postojala alternativa, temelji na pogrešnom tumačenju pobijane presude.
- 81 Stoga prvi dio četvrtog žalbenog razloga valja odbiti kao neosnovan.

Drugi i četvrti dio četvrtog žalbenog razloga

– Argumentacija stranaka

- 82 Drugim dijelom četvrtog žalbenog razloga žalitelji se pozivaju na iskrivljavanje dokaza i povredu pravila u području tereta dokazivanja kao i na nedostatak u obrazloženju. Tvrde da Komisija nije dokazala da je u trenutku donošenja sporne uredbe imala sumnje u pogledu znanstvene valjanosti dobivenih rezultata i točnosti informacija pruženih potrošačima na osnovi metode ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec. Slijedom toga, u nedostatku dokaza u tom pogledu, Opći sud u točki 52. pobijane presude nije mogao utvrditi postojanje takvih sumnji. Općem sudu se također prigovara što nije naveo razlog zbog kojeg bi ispitivanje složenosti situacije koju valja urediti ovisilo o odgovoru na pitanje „je li Komisija odbila prihvatiti znanstvenu valjanost samo jednog načina punjenja”.
- 83 U okviru četvrtog dijela, koji valja ispitati zajedno s drugim dijelom, žalitelji tvrde da je Opći sud u točki 60. pobijane presude pogrešno smatrao članak 7. sporne uredbe relevantnim elementom. Prvim prigovorom žalitelji ističu iskrivljavanje tog članka, s obzirom na to da on ne sadržava Komisijinu „izjavu” o neprimjeni metode ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec zbog postojanja sumnji u pogledu njezine znanstvene valjanosti. Naprotiv, navedenim se člankom potvrđuje da u trenutku donošenja sporne uredbe Komisija još nije ispitala mogućnost primjene metoda mjerenja s punim spremnikom.
- 84 Drugim prigovorom žalitelji tvrde da je Opći sud, uzimajući u obzir navedeni članak 7., odlučivao *ultra petita* i povrijedio njihova prava obrane, u nedostatku dokaza o činjenici da je Komisija provela ocjenu navedene metode ispitivanja.
- 85 Komisija osporava osnovanost prigovora istaknutih u ta dva dijela.

– Ocjena Suda

86 Što se tiče drugog dijela četvrtog žalbenog razloga, valja istaknuti da je Opći sud u točki 60. pobijane presude naveo kako slijedi:

„Iz članka 7. [sporne] uredbe proizlazi da je Komisija smatrala, s obzirom na postojeća tehnička saznanja, da se metoda ispitivanja [iz odjeljka 5.9. norme Cenelec] ne može primijeniti na temelju članka 10. stavka 4. točke (b) Direktive 2010/30. Takvo isključenje treba tumačiti na način da je Komisija u svrhu procjene energetske učinkovitosti usisavača prešutno smatrala da navedena metoda ispitivanja nije pouzdana, točna i ponovljiva mjerna metoda i metoda izračuna u smislu članka 5. [sporne] uredbe. Komisija se tako radije odlučila za metodu ispitivanja temeljenu na upotrebi praznog spremnika koja, iako odražava užu raspon upotrebe od metode koja se temelji na upotrebi punog spremnika, ispunjava kriterije pouzdanosti, točnosti i ponovljivosti.”

87 Tim je razmatranjima Opći sud, s jedne strane, precizno naveo na kojim elementima koji proizlaze iz same sporne uredbe temelji svoje utvrđenje prema kojem je Komisija sumnjala u metodu ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec, pri čemu uzimanje u obzir tih elemenata ne podrazumijeva nikakvo nepoštovanje pravila u području tereta dokazivanja. S druge strane, Opći je sud također obrazložio to utvrđenje i naveo važnost kontekstualnih elemenata koji su Komisiju naveli na to da zanemari tu metodu radi ocjene složenosti situacije koju valja urediti, s obzirom na to da je ta odluka dovela do primjene metode koja se kasnije pokazala nepravilnom.

88 Međutim, prvim prigovorom četvrtog dijela žalbenog razloga žalitelji tvrde da razmatranja iz točke 60. pobijane presude proizlaze iz iskrivljavanja članka 7. sporne uredbe.

89 Taj članak, na koji se Opći sud pozvao u točki 60. pobijane presude, glasio je kako slijedi:

„Komisija preispituje ovu Uredbu s obzirom na tehnološki napredak najkasnije pet godina od njezina stupanja na snagu. U okviru preispitivanja posebno se ocjenjuj[e] [...] je li moguće koristiti mjerne metode za godišnju potrošnju energije, kapacitet prihvata prašine i emisiju prašine koje se temelje na mjerenju provedenom s djelomično punim, a ne praznim spremnikom.”

90 Kao prvo, valja istaknuti da u navedenoj točki 60. Opći sud nije namjeravao parafrazirati tekst te odredbe, nego iz toga izvući zaključke, kao što to proizlazi iz navođenja izraza „iz članka 7. [sporne] uredbe proizlazi”.

91 Kao drugo, ta se točka nastavlja na različita utvrđenja iz točaka 55. do 58. pobijane presude u vezi s Direktivom 2010/30, spornom uredbom i objavom norme Cenelec u *Službenom listu Europske unije*, u okviru kojih se nalaze sljedeća razmatranja, kao što to proizlazi iz navođenja izraza „[u] tom pogledu”, kojim započinje točka 59. navedene presude.

92 Tako je, kao prvo, Opći sud istaknuo da se Direktivom 2010/30 Komisiji nalaže primjena usklađenih mjernih normi i metoda radi utvrđenja načina izračuna relevantnih pokazatelja kao što je energetska potrošnja (pobijana presuda, t. 55.). Kao drugo, Opći sud upućuje na različite elemente sporne uredbe, odnosno na njezinu uvodnu izjavu 4. i članak 5., naslovljen „Mjerne metode”, u kojem se navodi da se podaci koje je potrebno osigurati dobivaju pouzdanim, točnim i ponovljivim mjernim metodama i metodama izračuna, koje uzimaju u obzir najsuvremenije priznate mjerne metode i metode izračuna, kako je utvrđeno u Prilogu VI. tog uredbi. On osobito podsjeća na to da se u točki 1. tog priloga u tu svrhu upućuje na usklađene norme čiji su referentni brojevi objavljeni u *Službenom listu Europske unije* i pojašnjava da te norme moraju ispunjavati

tehničke definicije, uvjete, jednadžbe i parametre utvrđene tim prilogom (pobijana presuda, t. 56.). Naposljetku, kao treće, Opći sud je naveo da je upućivanje na normu Cenelec bilo objavljeno u obavijesti u *Službenom listu Europske unije*, u kojoj je bilo pojašnjeno da je odjeljak 5.9. te norme isključen iz predmetnog navođenja, iz čega je proizlazilo da je za primjenu Priloga VI. spornoj uredbi usklađena norma za izračun učinkovitosti prihvata prašine i godišnje potrošnje energije usisavača bila određena na temelju ispitivanja s praznim spremnikom (pobijana presuda, t. 57. i 58.).

- 93 Iz svih elemenata navedenih u točkama 90. do 92. ove presude proizlazi da zaključci koje je Opći sud izveo iz članka 7. sporne uredbe nisu proturječni tekstu tog članka kada se smjeste u njegov kontekst i tumače s obzirom na njega.
- 94 Što se tiče tvrdnje žalitelja prema kojoj se članak 7. sporne uredbe može shvatiti na način da Komisija u trenutku donošenja te uredbe nije razmatrala metodu ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec, nego je predvidjela da to učini kasnije, valja podsjetiti na to da okolnost da se element spisa podnesenog Općem sudu može tumačiti drukčije od onoga koji je taj sud primijenio ne može biti dovoljna da bi se dokazalo da je taj element iskrivljen (vidjeti u tom smislu presudu od 29. listopada 2015., Komisija/ANKO, C-78/14 P, EU:C:2015:732, t. 55.). Usto, valja istaknuti da upotreba pojmova „preispituje” i „s obzirom na tehnološki napredak” u tom članku čini malo vjerojatnim tumačenje koje predlažu žalitelji, nego naprotiv, potvrđuje tumačenje Općeg suda.
- 95 Naposljetku, prigovor prema kojem je Opći sud razmatranjima iz točke 60. pobijane presude odlučio *ultra petita* uz povredu prava obrane žalitelja treba odbiti jer je Opći sud tim razmatranjima samo ocjenjivao doseg elementa spisa koji mu je podnesen. Naime, valja utvrditi da je sporna uredba nužno bila središnji element tužbe za naknadu štete u postupku pred Općim sudom te je očito bila dio tog spisa, da su žalitelji imali o njoj saznanja i da su o njoj mogli zauzeti stajalište. Slijedom toga, Opći je sud morao uzeti u obzir tu uredbu i, po potrebi, iz nje izvoditi zaključke koje je smatrao korisnima kako bi ocijenio relevantnost tvrdnji stranaka u pogledu činjenične okolnosti koja se odnosi na složenost situacije koju valja urediti.
- 96 Stoga drugi i četvrti dio četvrtog žalbenog razloga valja odbiti kao neosnovane.

Treći dio četvrtog žalbenog razloga

– Argumentacija stranaka

- 97 Trećim dijelom četvrtog žalbenog razloga žalitelji osporavaju navod koji se nalazi na kraju točke 53. pobijane presude, prema kojem je Komisija raspolagala razdobljem od pet godina, počevši od 19. lipnja 2010., za donošenje delegiranih akata predviđenih Direktivom 2010/30, u skladu s njezinim člankom 11. stavkom 1.
- 98 S jedne strane, žalitelji tvrde da je Opći sud pogrešno uzeo u obzir tu odredbu u okviru svoje ocjene regulatorne složenosti kada je smatrao da je „vremenski pritisak” koji je iz toga proizlazio mogao opravdati donošenje sporne uredbe kojom se nalagala metoda ispitivanja s praznim spremnikom, iako navedenom odredbom, smatraju žalitelji, Komisiji nije bio određen nikakav obvezni rok.

99 S druge strane, žalitelji navode da je Opći sud pogrešno smatrao, s obzirom na to da nije bilo dokaza u tom pogledu, da je to razdoblje od pet godina kojim je Komisija raspolagala za donošenje sporne uredbe utjecalo na njezino postupanje.

100 Komisija osporava osnovanost tog dijela žalbenog razloga.

– *Ocjena Suda*

101 U točki 53. pobijane presude Opći je sud samo podsjetio na sadržaj određenih elemenata preambule i izreke Direktive 2010/30, među kojima na njezin članak 11. stavak 1., a da iz toga nije izveo nikakvu tvrdnju.

102 Prigovor Općem sudu da je na taj način smatrao da je taj članak izvršavao „vremenski pritisak” na Komisiju time što joj je nalagao donošenje sporne uredbe u određenom roku temelji se stoga na pogrešnom tumačenju te točke.

103 Usto, u mjeri u kojoj se može smatrati da žalitelji također upućuju na razmatranja iz točke 95. pobijane presude, valja utvrditi da iz samog teksta te točke proizlazi da su ta razmatranja iznesena podredno, nakon što je Opći sud u točki 94. te presude iz svih prethodnih razmatranja zaključio da je Komisija mogla ocijeniti, a da pritom nije očito i grubo prekoračila granice svoje diskrecijske ovlasti, da metoda ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec nije bila prikladna za osiguranje znanstvene valjanosti i točnosti informacija koje se pružaju potrošačima te da se, alternativno, odluči za metodu ispitivanja koja ispunjava kriterije valjanosti i točnosti informacija.

104 U svakom slučaju, Opći sud je osnovano prihvatio navedena razmatranja s obzirom na to da je Komisija, neovisno o pogrešci koja se tiče prava koju je počinila u vezi s uvjetom iz članka 10. stavka 1. trećeg podstavka Direktive 2010/30, mogla smatrati da je bila dužna donijeti propis u pogledu usisavača. Naime, drugim podstavkom tog stavka bilo je predviđeno da svaki proizvod koji ispunjava kriterije iz stavka 2. tog članka, među kojima se nalazi i ta vrsta proizvoda, mora biti uređen delegiranim aktom Komisije.

105 Stoga treći dio četvrtog žalbenog razloga treba odbiti.

Peti dio četvrtog žalbenog razloga

– *Argumentacija stranaka*

106 Peti dio četvrtog žalbenog razloga sadržava dva prigovora. Svojim prvim prigovorom žalitelji u biti ističu da je Opći sud u točki 71. pobijane presude iskrivio njihov argument o mandatu koji je Komisija povjerala Cenelecu. Svojim drugim prigovorom oni tvrde da Opći sud nije obrazložio navod iz točke 68. te presude prema kojem bi razvoj metode ispitivanja učinkovitosti prihvata prašine koja se temelji na upotrebi punog spremnika radi izračuna energetske učinkovitosti doveo do poteškoća niti im je dao mogućnost da se očituju u tom pogledu.

107 Komisija osporava osnovanost tih prigovora.

– *Ocjena Suda*

- 108 U točki 71. pobijane presude Opći sud spominje Cenelecovo izvješće, navodeći da je riječ o završnom izvješću, u kojem je to tijelo navelo da je Komisija odlučila da neće provesti postupak u pogledu učinkovitosti prihvata prašine na tepihu i tvrdom podu u svrhu provedbe sporne uredbe. Opći sud je istaknuo da se, iako je to tijelo navelo da je taj postupak dio norme Cenelec, navedeni postupak odnosio na različite točke te norme koje nisu bile dio usklađenih normi iz točke 1. Priloga VI. toj uredbi. Opći sud je iz toga zaključio da argumentacija žalitelja koja se odnosi na te točke nije relevantna za utvrđenje je li Komisija mogla odbiti primjenu metode ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec, a da pritom očito i grubo ne zanemari granice svoje diskrecijske ovlasti.
- 109 Svojim prvim prigovorom žalitelji u biti tvrde da je time Opći sud pogrešno protumačio njihov argument koji definiraju kao „jedini argument koji je Dyson iznio u vezi s nalogom M353”.
- 110 Valja utvrditi da žalitelji ne preciziraju koji je to odlomak u njihovim pismenima, ili više njih, Opći sud navodno iskrivio i stoga ne omogućuju Sudu da ispita osnovanost njihovih tvrdnji.
- 111 Slijedom toga, prvi prigovor treba odbaciti kao nedopušten.
- 112 Svojim drugim prigovorom žalitelji tvrde da Opći sud nije obrazložio ocjenu iz točke 68. pobijane presude prema kojoj bi razvoj metode ispitivanja učinkovitosti prihvata prašine usisavača koja se temelji na upotrebi punog spremnika radi izračuna energetske učinkovitosti doveo do poteškoća.
- 113 Međutim, valja istaknuti da je Opći sud u točki 72. pobijane presude naveo da se „jedna od poteškoća svojstvenih metodi ispitivanja [iz odjeljka 5.9. norme Cenelec] odnosila na nužnost prethodnog definiranja što to predstavlja puni spremnik” i, u točki 73. te presude, da ta metoda „na taj način sadržava tri moguće definicije onoga što se može podrazumijevati „punim spremnikom”. Opći sud je zatim u točkama 75. do 79. navedene presude uputio na zapisnike o radu Međunarodne elektrotehničke komisije (CEI) i na bilješku koja prethodi opisu metode ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec, odnosno na dokumente koji su prethodili donošenju sporne uredbe, a za koje je Opći sud smatrao da podupiru Komisijinu tvrdnju prema kojoj pristup koji se sastoji od utvrđivanja triju mogućih definicija punog spremnika nije prikladan za jamstvo ujednačenosti i usporedivosti rezultata jer može uključivati različite razine punjenja ovisno o usisavačima.
- 114 Tim je razmatranjima Opći sud u dovoljnoj mjeri obrazložio navod iz točke 68. pobijane presude.
- 115 Osim toga, žalitelji ne tvrde da je Opći sud svoj zaključak temeljio na elementima koji se ne nalaze u spisu koji mu je podnesen i u vezi s kojima nisu bili u mogućnosti zauzeti stajalište.
- 116 Iz toga slijedi da drugi prigovor treba u cijelosti odbiti kao neosnovan, tako da peti dio treba odbaciti kao djelomično nedopušten i odbiti kao djelomično neosnovan.

Šesti dio četvrtog žalbenog razloga

- 117 Šesti dio četvrtog žalbenog razloga sadržava sedam prigovora.

- 118 Svojim prvim prigovorom žalitelji prigovaraju Općem sudu, s jedne strane, da je iskrivio metodu ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec time što je u točki 73. pobijane presude naveo da ona sadržava tri moguće definicije onoga što se podrazumijeva kao „puni spremnik”. Žalitelji tvrde da ta metoda sadržava samo jednu definiciju s tri uvjeta.
- 119 S druge strane, žalitelji smatraju da Opći sud nije mogao smatrati da je Komisija osnovano odbacila navedenu metodu uz obrazloženje da je metoda sadržavala tri zaustavne točke, s obzirom na to da je Uredbom Komisije (EU) br. 666/2013 od 8. srpnja 2013. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn usisavača (SL 2013., L 192, str. 24.) bilo predviđeno da se testovi operativnog trajanja motora usisavača provode sa spremnikom napunjenim na 50 %, što je varijanta iste metode, a da pritom Komisija nije dovela u pitanje njezinu znanstvenu valjanost.
- 120 Komisija osporava osnovanost tog prigovora.
- 121 Valja utvrditi da se prigovor iskrivljavanja metode ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec temelji na nepotpunom tumačenju predmetnog dijela pobijane presude.
- 122 Naime, Opći sud je u točki 72. te presude ponajprije naveo da se ta metoda sastoji od mjerenja učinkovitosti postupnog prihvata prašine kako uređaj usisava prašinu za ispitivanje, i to sve dok se ne ispuni jedan od triju predviđenih uvjeta, odnosno sve dok pokazatelj usisavača ne pokazuje da spremnik prašine treba biti ispražnjen ili zamijenjen, dok zabilježen tlak u uređaju nije pao za 40 % u odnosu na tlak zabilježen na početku ispitivanja ili dok količina prašine za ispitivanje uvučene u uređaj ne dosegne 100 grama po litri „najveće uporabljive zapremnine” spremnika za prašinu. Opći sud je tek zatim u točki 73. te presude naveo u okviru objašnjenja da je navedena metoda „na taj način obuhvaća[la] tri moguće definicije onoga što se može podrazumijevati kao „puni spremnik”. Međutim, to objašnjenje, koje se temelji na izrazu „moguće definicije”, ne može se izjednačiti s tumačenjem koje je očito protivno dotičnom odlomku odjeljka 5.9. navedene norme.
- 123 Kad je riječ o drugom argumentu, valja istaknuti da je Opći sud u točki 93. pobijane presude naveo da vrste mjera na koje se odnose sporna uredba i Uredba br. 666/2013 nisu usporedive jer se testom trajnosti motora predviđenim drugom uredbom, za razliku od mjera energetske učinkovitosti, nije zahtijevalo ispitivanje odnosa između učinkovitosti prihvata prašine i energetske potrošnje.
- 124 Prvi prigovor stoga treba odbiti kao neosnovan.
- 125 Svojim drugim prigovorom žalitelji tvrde da je Opći sud različitim razmatranjima iz točaka 76. do 79. te presude iskrivio bilješku koja prethodi opisu metode ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec.
- 126 Komisija osporava osnovanost tog prigovora.
- 127 Žalitelji ističu da predmetna bilješka ne sadržava različite elemente koji su navedeni u razmatranjima o toj bilješci u točkama 77. i 78. pobijane presude. Međutim, kao što to proizlazi iz tumačenja tih točaka, Opći sud nije u njima namjeravao preuzimati odlomke te bilješke, čak ni na način da ih parafrazira, nego navesti predmet te bilješke i donijeti određene praktične zaključke iz

tih odlomaka u pogledu korisnosti te metode s obzirom na druge elemente koje je prethodno utvrdio. Osim toga, Opći sud navedenim razmatranjima nije očito prekoračio granice razumne ocjene navedene bilješke.

- 128 Kad je riječ o točki 79. pobijane presude, žalitelji samo navode netočnu pretpostavku da je Opći sud u njoj mogao navesti da je metoda ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec nevaljana, no da je samo parafrazirao odlomak predmetne bilješke a da iz toga nije izveo zaključak.
- 129 Stoga drugi prigovor valja odbiti kao neosnovan.
- 130 Svojim trećim prigovorom žalitelji ističu da je Opći sud u točki 85. pobijane presude iskrivio izvješće poduzeća AEA Energy & Environment naslovljeno „Report to the Commission, Preparatory studies for Eco-Design Requirements of EUPs (II), Lot 17 Vacuum Cleaners” iz veljače 2009.
- 131 Komisija osporava osnovanost tog prigovora.
- 132 Valja istaknuti da je u točki 82. pobijane presude Opći sud u okviru ispitivanja složenosti situacije koju valja urediti te pitanja je li pogreška koju je počinila Komisija namjerna ili neispričiva smatrao da je važno doznati je li Komisija, time što je odlučila primijeniti metodu ispitivanja s praznim, a ne punim spremnikom, očito i grubo povrijedila granice svoje diskrecijske ovlasti. Opći sud je također smatrao, s obzirom na elemente navedene u prethodnim točkama te presude, da iako metoda ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec omogućuje procjenu učinkovitosti usisavača u uvjetima upotrebe koji su bliži uobičajenim uvjetima upotrebe nego što su to uvjeti upotrebe s praznim spremnikom, ta metoda dovodi do nesigurnosti u pogledu točnosti informacija koje se trebaju pružiti potrošačima. Opći sud je u točki 83. navedene presude dodao da drugi elementi potkrepljuju to utvrđenje, pri čemu je te elemente naveo i komentirao u točkama 84. do 91. te presude.
- 133 Iz toga proizlazi da su razmatranja koja se odnose na te druge elemente, među kojima su ona iz točke 85. pobijane presude, navedena radi iscrpnosti.
- 134 Stoga treći prigovor treba odbiti kao bespredmetan.
- 135 Svojim četvrtim prigovorom žalitelji tvrde da je obrazloženje pobijane presude proturječno.
- 136 Žalitelji ističu da je Opći sud u točkama 76. do 79. te presude smatrao da Komisija ima dvojbe u pogledu znanstvene valjanosti metode ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec, što je proturječno navodima iz točaka 81. i 82. navedene presude prema kojima, s jedne strane, „iz prirode postupka normizacije proizlazi da se na osnovi činjenice da je metoda ispitivanja ugrađena u usklađenu normu, kao što je to norma Cenelec, može pretpostaviti znanstvena i tehnička valjanost te metode” i, s druge strane, „pitanje je li metoda ispitivanja [iz odjeljka 5.9. norme Cenelec] znanstveno i tehnički utemeljena nije relevantno u ovom slučaju, s obzirom na to da Komisija nije osporavala te elemente prilikom donošenja [sporne] uredbe”.
- 137 Komisija osporava osnovanost tog prigovora.

- 138 Valja utvrditi da se taj prigovor temelji na pogrešnom tumačenju pobijane presude. Naime, točke 76. do 79. pobijane presude nemaju doseg koji im žalitelji pripisuju, s obzirom na to da je Opći sud u njima samo razmatrao sadržaj Cenelecove bilješke u pogledu poteškoća pri određivanju razine punjenja spremnika usisavača, koja bi mogla poslužiti kao referentna vrijednost za mjerenje njegove učinkovitosti, kako je utvrđeno u točkama 72. i 73. navedene presude.
- 139 Stoga četvrti prigovor treba odbiti kao neosnovan.
- 140 Svojim petim prigovorom žalitelji tvrde da je Opći sud u točkama 75. i 87. pobijane presude nepravilno uzeo u obzir dokumente za koje je Komisija navela da nisu u posjedu njezinih službi zaduženih za izradu predmetnog propisa. Žalitelji u tom pogledu upućuju na točke 5. do 15. Komisijina odgovora na tužbu u okviru postupka pred Općim sudom.
- 141 Komisija osporava osnovanost tog prigovora.
- 142 U točki 15. Komisijina odgovora na tužbu u okviru postupka pred Općim sudom navodi se da su „[p]rethodno navedeni elementi doveli do [...] donošenja [...] [sporne] uredbe”. Dokumenti spomenuti u točkama 75. i 87. pobijane presude nisu među elementima koji su na taj način navedeni.
- 143 Međutim, valja utvrditi da, suprotno onomu što tvrde žalitelji, navod iz točke 15. tog podneska ne znači da su u trenutku donošenja sporne uredbe Komisijine službe bile upoznate samo s elementima navedenima u prethodnim točkama tog podneska. Stoga se, primjerice, ne može smatrati da Komisija nije znala za procjenu učinka čiju je izradu naručila ili za savjetovanja koja je organizirala radi donošenja te uredbe, iako ni ta procjena učinka ni ta savjetovanja nisu bili spomenuti u predmetnom odlomku navedenog očitovanja.
- 144 Slijedom navedenog, peti prigovor, koji se dakle temelji na netočnoj pretpostavci, treba odbiti kao neosnovan.
- 145 Svojim šestim prigovorom žalitelji tvrde da je Opći sud u točkama 86. do 91. pobijane presude uzeo u obzir elemente koji nisu relevantni jer su nastali nakon donošenja sporne uredbe.
- 146 Komisija osporava osnovanost tog prigovora.
- 147 Valja utvrditi da se taj prigovor odnosi na razloge pobijane presude koji su navedeni radi iscrpnosti, kao što to proizlazi iz točaka 132. i 133. ove presude, koje je Opći sud iznio samo kako bi potvrdio razmatranja koja je prethodno iznio na temelju elemenata koji se odnose na okolnosti u kojima je Komisija postupala u trenutku donošenja sporne uredbe.
- 148 Slijedom toga, šesti prigovor treba odbiti kao bespredmetan.
- 149 Svojim sedmim i posljednjim prigovorom žalitelji prigovaraju Općem sudu da je iskrivio dokaze i donio proturječno obrazloženje time što je u točki 82. pobijane presude smatrao da je Komisija u trenutku donošenja sporne uredbe ispitala i odbacila znanstvenu valjanost metode ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec. Međutim, s jedne strane, taj navod nije potkrijepljen nijednim dokazom. S druge strane, Opći sud je na početku iste točke smatrao da Komisija nije osporavala znanstvenu valjanost te metode.
- 150 Komisija osporava osnovanost tog prigovora.

151 Točka 82. pobijane presude glasi kako slijedi:

„[...], u ovom slučaju nije relevantno pitanje je li metoda ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec znanstveno i tehnički utemeljena, s obzirom na to da Komisija nije osporila te elemente prilikom donošenja [sporne] uredbe, nego je u biti smatrala da je navedena metoda ispitivanja neprilagođena za potrebe procjene energetske učinkovitosti usisavača s obzirom na kriterije pouzdanosti, točnosti i ponovljivosti. [...]”

152 Valja utvrditi da Opći sud nije, navodeći te tvrdnje, smatrao da je Komisija odbacila znanstvenu valjanost te metode, tako da se prigovor žalitelja temelji na netočnoj pretpostavci.

153 Slijedom toga, sedmi prigovor nije osnovan i stoga ga treba odbiti, kao i šesti dio četvrtog žalbenog razloga u cijelosti.

Sedmi dio četvrtog žalbenog razloga

– Argumentacija stranaka

154 Sedmim dijelom četvrtog žalbenog razloga, koji se odnosi na točku 92. pobijane presude, žalitelji tvrde da je Opći sud odlučio *ultra petita* smatrajući – iako Komisija nije tvrdila da poteškoće u pogledu simulacije opterećenja postoje samo u odnosu na usisavače – da propis o označivanju usisavača nije usporediv s propisom koji se odnosi na označivanje drugih električnih kućanskih aparata, čime je povećana složenost situacije koju valja urediti. Usto, oni navode da Opći sud nije obrazložio tu ocjenu niti je žaliteljima dopustio da se očituju o tom pitanju.

155 Komisija osporava osnovanost tog dijela žalbenog razloga.

– Ocjena Suda

156 Točka 92. izreke pobijane presude glasi kako slijedi:

„Te poteškoće svojstvene tehnici i načinu upotrebe usisavača također omogućuju da se odbije argumentacija tužitelja prema kojoj Komisija nije bila suočena sa složenom situacijom jer je u svrhu označivanja energetske učinkovitosti već imala priliku usvojiti norme ispitivanja koje odražavaju uobičajene uvjete upotrebe električnih uređaja za domaćinstvo kao što su pećnice, perilice rublja, sušilice rublja i grijači vode.”

157 Iz izraza koje je upotrijebio Opći sud proizlazi, s jedne strane, da je razmatranjima iz te točke namjeravao odgovoriti na argument žalitelja i, s druge strane, da je upućivao na sva utvrđenja koja je prethodno iznio, a koja su se odnosila na posebnosti usisavača, osobito u pogledu promjenjivosti razine napunjenosti spremnika i složenosti izrade metode ispitivanja kojom se ta promjenjivost uzima u obzir i koja je ponovljiva u odnosu na druge proizvode navedene u toj točki.

158 Time Opći sud nije odlučivao *ultra petita* niti je povrijedio prava obrane žalitelja. Osim toga, Opći sud je u dovoljnoj mjeri obrazložio odbijanje njihova argumenta.

159 Stoga valja odbiti taj sedmi dio četvrtog žalbenog razloga kao neosnovan.

Osmi dio četvrtog žalbenog razloga

– Argumentacija stranaka

- 160 Osmi i posljednji dio četvrtog žalbenog razloga temelji se na nepostojanju odgovora na argument žalitelja prema kojem je Komisija metodu ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec primijenila u okviru Uredbe br. 666/2013, ali ju je odbacila u okviru sporne uredbe. Žalitelji su u tom pogledu tvrdili da su se tim dvjema uredbama primjene metodâ ispitivanja uvjetovale postojanjem istog zahtjeva znanstvene valjanosti, tako da je Komisija primjenom metode testiranja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec u okviru Uredbe br. 666/2013 priznala njezinu znanstvenu valjanost. Međutim, žalitelji ističu da je Opći sud samo naveo da oni nisu mogli utemeljeno dokazati analogiju između navedenih uredbi s obzirom na razlike koje postoje između mjerenja energetske učinkovitosti i ispitivanja trajnosti pa tako on nije odgovorio na njihov argument.
- 161 Komisija osporava osnovanost tog dijela žalbenog razloga.

– Ocjena Suda

- 162 Valja podsjetiti na to da je Opći sud u točki 82. pobijane presude smatrao da, suprotno onomu što tvrde žalitelji, pitanje je li metoda ispitivanja iz odjeljka 5.9. norme Cenelec znanstveno utemeljena nije relevantno u ovom slučaju. Tim je razmatranjima Opći sud u svakom slučaju odgovorio na argument koji su žalitelji iznijeli u okviru žalbe.
- 163 Slijedom toga, također valja odbiti osmi dio četvrtog žalbenog razloga i, prema tome, taj žalbeni razlog u cijelosti.

Peti, šesti i sedmi žalbeni razlog, koji se temelje na nepoštovanju pojma „dovoljno ozbiljna povreda” u okviru ocjene navodne povrede načela jednakog postupanja, načela dobre uprave, obveze dužne pažnje i slobode poduzetništva

Argumentacija stranaka

- 164 Svojim petim, šestim i sedmim žalbenim razlogom žalitelji osporavaju ocjene Općeg suda prema kojima druge nezakonitosti, koje su osim povrede članka 10. stavka 1. trećeg podstavka Direktive 2010/30 navedene u prilog njihovoj tužbi za naknadu štete, nisu „dovoljno ozbiljne povrede”. Te druge nezakonitosti odnose se na povrede načela jednakog postupanja, načela dobre uprave, obveze dužne pažnje i slobode poduzetništva.
- 165 Komisija osporava osnovanost tih žalbenih razloga.

Ocjena Suda

- 166 Tri tužbena razloga iz tužbe za naknadu štete koji se odnose na navodne povrede načela jednakog postupanja, načela dobre uprave, obveze dužne pažnje i slobode poduzetništva, kako su opisana redom u točkama 102. i 109., točki 113. i točki 120. pobijane presude, u biti su se temeljila na činjenici da je Komisija odlučila primijeniti metodu ispitivanja s praznim, a ne punim

spremnikom, protivno bitnom elementu Direktive 2010/30, pri čemu su te druge povrede bile posljedice povrede članka 10. stavka 1. trećeg podstavka te direktive. One su, dakle, proizašle iz istog konteksta kao i povreda potonje odredbe.

- 167 Opći sud je u svojem odgovoru na svaki od tih triju tužbenih razloga osobito uputio na svoju ocjenu, ili na njezin dio, u pogledu povrede članka 10. stavka 1. trećeg podstavka Direktive 2010/30, nakon čega je zaključio da ona ne predstavlja dovoljno ozbiljnu povredu odredbe prava Unije, što je ocjena koja je neuspješno osporavana u okviru prvih četiriju žalbenih razloga ove žalbe.
- 168 Kao što to proizlazi iz točaka 50. i 51. ove presude, utvrđenje postojanja dovoljno ozbiljne povrede pravnog pravila Unije kojim se dodjeljuju prava pojedincima ovisi o relevantnim elementima s obzirom na kontekst u kojem je ta povreda počinjena.
- 169 Međutim, u ovom slučaju, s obzirom na to da se okolnosti istaknute u prilog razlozima tužbe za naknadu štete na koje se odnose peti, šesti i sedmi žalbeni razlog tiču nezakonitog Komisijinog izbora u okviru sporne uredbe, činjenični kontekst različitih nezakonitosti koje se Komisiji stavljaju na teret u tužbi za naknadu štete u biti je isti. Iz toga proizlazi da su ocjene Općeg suda – koje se osporavaju u okviru ovih žalbenih razloga, a prema kojima povrede koje se stavljaju na teret Komisiji, a da nije riječ o povredi članka 10. stavka 1. trećeg podstavka Direktive 2010/30, nego koje proizlaze iz potonje povrede, također nisu bile dovoljno ozbiljne – u svakom slučaju u dovoljnoj mjeri opravdane njegovim zaključkom prema kojem povreda članka 10. stavka 1. trećeg podstavka Direktive 2010/30 nije bila dovoljno ozbiljna.
- 170 Iz toga slijedi da peti, šesti i sedmi žalbeni razlog treba odbiti.
- 171 Slijedom toga, žalbu valja odbiti u cijelosti.

Troškovi

- 172 U skladu s člankom 184. stavkom 2. Poslovnika Suda, kada žalba nije osnovana, Sud odlučuje o troškovima.
- 173 U skladu s člankom 138. stavkom 1. tog poslovnika, koji se na temelju njegova članka 184. stavka 1. primjenjuje na žalbeni postupak, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da je Komisija postavila zahtjev da se žaliteljima naloži snošenje troškova i da oni nisu uspjeli u postupku, valja im naložiti snošenje svih troškova ovog žalbenog postupka.

Slijedom navedenog, Sud (četvrto vijeće) proglašava i presuđuje:

1. Žalba se odbija.

2. Društvu Dyson Ltd i četrnaestero drugih žalitelja, čija su imena navedena u prilogu, nalaže se snošenje vlastitih troškova i troškova Europske komisije.

Potpisi